

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De multiplicatione spirituali in tanta hominum multitudine quaerenda cap.
xlii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE CONI V. ET CONTI SACER.

uilitationis nube obtegere improbos, & impudicos mores: subuertentes inique in exitium uirtutum, & patrocinium uitiorum, quæ ad salutem humani generis scriptura commemorat.

De multiplicatione spirituali in tanta hominum multitudine quærenda. Cap. XLII.

Gene. 1

Quanto uero satius sit spiritualem deinceps propagationem in tanto numero hominum exoptare, quàm carnalem, nemo sanè mentis ignorat: quum iam longe præstet fecunditati uirginitas, & magno interuallo castitas connubio præferatur, usque adeo ut idè qui in primordio rerum dixerat crescite, & multiplicamini, & replete terram, modo suadeat in hæc ætate nouissima coelibatum, & consulat continere, & spadonum more sese castrare, ut non iam terra carnali propagatione, sed cælum spirituali sobole compleatur. Dedit enim genus hominum belluarum more numero, & mole tantum corporis crescere, & non potius uirtutibus, & spiritu rationabiliter ampliari. Huius autem duplicis propagationis, spiritualis, scilicet & corporalis figura nobis oblata fuit in duobus patribus ueteris testamenti, tãquàm duobus seminariis totius humani generis. Adam uidelicet, & Noe, quibus benedixit Deus eadem benedictione uerborum: ut crescerent, & multiplicarentur. Prior namque benedictio propagationis, quæ est ab Adam, qui terrenus interpretatur, terrenam, & corporalem generationem præfiguratur, quæ tandem propter carnis uulnere, cui totam sese tradiderat, uniuersali est submersa diluuiio. At altera, quæ est spiritualis regeneratio, in Noe benedictione cognoscitur, qui interpretatur quiescens: & portat formam spiritualis regenerationis: cuius est proprium continue diuinæ contemplationi uacare, quod tunc præcipue præstamus, quum pacatissima & animi
& corporis

& corporis tranquillitate quiescimus. Non enim in carnalibus hominibus, quales erant diluuii tempore, habitabat Deus, Deo ipso dicente. Non permanebit spiritus meus in homine, quia caro est. Sicut ergo illa prior generatio ob suam libidinem submersa est in profundum, ita hæc contra propter suam continetiam exaltanda est sublimis ad cœlum. Ex duplici quoque promissione Abrahamæ uidetur idem manifestissime figurari. Abrahamæ namq; primo dictum fuit à domino. Leua oculos tuos in directum, & uide in loco, in quo nunc es, ad Aquilonem & Meridiem, & Occidentem, omnem terram, quam cõspicis, tibi dabo, & semini tuo usque in sempiternum: faciamque semen tuum sicut puluerem terre. Fuit rursus eidem secundo cœlitus noua sponso propagandi similiter generis repetita, his uerbis. Suscipe cœlum, & numera stellas, si potes: sic erit semē tuum. Prior itaq; repromissio quæ fit ex pulueris comparatione, ex qua caro nostra facta est: carnalis planè generatio demonstratur: altera uero quæ stellarum numero comparatur, spiritalis propagatio dici potest: quæ secundum interiorē hominem de cœlo est: quoniã qui cœlesti uirtute præditus est, & diuinis contemplationibus uacat, is iure meritoque cœlestis habetur. Hoc aut̃ promissum in Christo credimus euenisse: qui secundum carnem, semen est Abrahamæ: in quo per adoptionē & nos quidē Abrahamæ semen efficimur, & promissionis filii, in fide, non in carne renati. Christi namq; euangelium in uniuersum orbē diffusum, in numerā hominum multitudinem, in unius Dei cultum, per conceptionem uerbi, & baptismi partū regenerat: de quibus scriptū est. Qui non ex sanguinibus, neque ex uoluntate carnis, neque ex uoluntate uiri, sed ex Deo nati sunt, sic & Apostolus confirmat. Nam etsi, inquit, decem millia pedagogorū habeatis in Christo, sed non multos patres, nam in Christo Iesu per euāgelium ipse uos genui. Idem rursus, Filii mei quos

Gene. 6.

1. Cor.

Gene. 13

Gene. 15

Ioan. 1

1. Cor. 4

P

E CONIV. ET CONTI. SACER.

Gal. 4

Iac. 1

Et. 315D

21. 315D

Matth. 3

1. 11201

4. 10D. 1

iterum parturio, donec formetur Christus in uobis. Et de ista generatione Iacobus Apostolus genuit nos, inquit, uerbo ueritatis. Iste ergo est conceptus, iste est partus ista sunt sancta connubia, quæ conueniunt, & apta sunt sacerdotibus: ex quibus propagatio illa spiritalis diffundatur, & multiplicetur ad immensum numerum multitudinemque stellarum. Possitan hic aliquis dicat, quid futurum si nemo uxorem ducat: quando, sicut dicis, tantum præstat matrimonio cœlibatus? Quid futurum, rogas? Ad quid quæro de eo quod futurum nunc quam est, tanquam futurum sit, quærere? Nunquã enim deesse poterunt qui non malint uxores, et quod laudabilior sit cœlibatus. Quod autem matrimonium bonum sit, satis, superque diximus, & iccirco eo quod matrimonium sit, nulli omnino interdicitur, sicut nec cœlibatus, qui licet melior sit quam matrimonium non tamen cuique præcipitur, præterquam his ipsis, quibus datum est, ut possint, uelintque continere: alijs uero dicitur. Habeat unusquisque uxorem suam: & quæ non potest continere nubat: de quo supra satis diffuse diximus. Sed quis nam modo est tam perditæ frontis homo, qui sibi tantum arroget, ut diffidat sine sua ope propagari genus hominum possit & uereatur propterea integrum præstare cœlibatum? Nil est quod uerearis potens est dominus (sicut legitur, in euangelio) semen Abraham etiam de lapidibus suscitare: siue ut ranas, & cicadas ex humo pluuiisque in uentibus: aut quemadmodum mures, quibus circa Ægyptias Thebas post magnos imbres æstibus torrodis uniuersa arua replentur: uel ut ethnicorum fabulæ perhibent, ex formicis, siue iactis seminibus ex terra. Nonne Deus, (ut me tandem expediam) eadem potestate, qua creauit primos homines & quæ quotidie nouas animas creat creare possit innumeros. Seruare ergo continentiam & ducere uitam cœlibem, non est quod propter sobolis iacturam temere quisquam damnet: quum deesse nunc

modo possit, qui ultro subeat officium mariti, & gratis adeat onera nuptiarum, & posset Deus solo uerbo si uellet absque opera hominum, non tantum unum sed mille mundos hominibus replere. Atqui iam (ut arbitror) satis probatum est, satisque constat, nihil necesse fore ad sobolem multiplicandam sacerdotum coelibatum solui: quando iam satis propagati simus: sed in tanto numero hominum spiritualem propagationem deinceps quaerendam esse potius: quam carnalem.

Duo esse genera Christianorum, sacerdotum: scilicet & laicorum. Cap. XLIII.

Quod autem Deus totam hanc futuram Abrahamae generationem, alios pulueri, alios stellis asseruit, non est absque mysterio. Quid enim aliud id sibi uult: quam significare ex cuncto populo christiano, alios quidem perfectos & quasi coelestes esse debere, qui inter caeteros instar stellarum fulgentium in his tenebris micent: de quibus legitur. Hae est casta generatio cum claritate: alios uero minus perfectos, ac terrestres, & propterea pulueri comparatos, quippe qui, & terrena sapiant, & mundanis intendant rebus animum: de quibus Apostolus dicit. Et tribulationes carnis habebunt eiusmodi. Quocirca hi pulueri, illi stellis merito comparantur: attamen bene agitur cum utrisque: modo custodire Dei praecipua non negligant. Quo nam pacto potuisset agi melius cum uniuerso genere hominum, quam quod alii sobolis gratia, qui nequeant continere, nuptiis intendant: alii contemplationi dediti ab omni uoluptate contineant: & quatenus utrosque, opere licet diuerso, ueluti in familia rite disposita, dum suum quisque officium facit par administrationis suae gratia prosequatur. Siquidem sacerdotis proprium est uiuere contemplationi: & non, qua natura homo est, tantum uiuere. Non

Sap. 4
1. Cor. 7

